

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Terezy Kočárníkové „Proces osvojování dítěte očima náhradních rodičů v ČR“

Téma práce je aktuální a bylo vzhledem k budoucímu profesnímu zaměření autorky dobře zvoleno. Práce je obvyklým způsobem členěna na teoretický úvod do problematiky a vlastní výzkum.

Teoretická část zahrnuje 8 kapitol. Autorka postupuje logicky od vymezení podstaty aktu osvojení z historického i současného hlediska. V další kapitole se zabývá podmínkami osvojení, včetně právního uvolnění dítěte. Pěkně zpracovaná a přiměřená i z hlediska rozsahu je historie osvojení, autorka nejde do zbytečných podrobností. V kapitole o náhradní rodinné péči v současné době vymezuje možné varianty, i tato kapitola je přehledně zpracována a doplněna grafem, který přispívá k lepší orientaci čtenáře. Dobře a přehledně zpracovaný je i popis podmínek osvojení v ČR, včetně postupu při podávání žádosti o adopci. Důležité je i vymezení právního uvolnění dítěte, tj. za jakých okolností je dítě právně volné k adopci. Kapitola věnovaná možnostem péče o dítě před osvojením přináší přehled o možném zařazení dítěte před umístěním do adopce, tj. odkud může dítě do adopce přijít. Následující kapitola je logickým pokračováním předchozího textu a pojednává o tom, jak probíhá zprostředkování adopce a které úřady s jím zabývají. Autorka připomíná i výběr osvojitelské rodiny, protože dítě nemusí být vždycky zdravé a náhradní rodiče je musí přijmout i s jeho problémy. Proto je třeba, aby byli s případným rizikem předem seznámeni. Ilustrační obrázky vhodně doplňují text. Autorka bere v úvahu i způsob prožívání tohoto procesu rodiči, jejich přípravy na přijetí dítěte, seznámení s jeho dokumentací i prvního kontaktu. Teoretická část je dobře zpracovaná, pozitivně lze hodnotit i její logické členění. Seznam použité literatury je dostatečný a odpovídá požadavkům.

Vlastní výzkum. Autorka si jasně stanovila cíl výzkumu, je zaměřen na způsob prožívání a hodnocení průběhu celého úředního procesu předcházejícího osvojení dítěte, jak jej hodnotili, což souvisí s tím, jaké s ním byly spojené problémy. Zkoumanou skupinu tvořilo 10 rodin, což je dostatečný počet. Jejich výběr byl vymezen osvojením dítěte před méně než 3 roky. Metoda výzkumu byla vhodně zvolena, semistrukturovaný rozhovor využíval otevřených otázek, které byly zaměřeny na průběh procesu osvojování, délky jeho trvání, představy o tom, jaké by dítě mělo být a na zkušenosti s přípravou na adopci, na seznámení s dítětem a společné začátky, včetně reakcí širší rodiny. Způsob provedení výzkumu byl dán omezeními souvisejícími s epidemií koronaviru limitujícími možnost kontaktu, ale lze jej v této podobě akceptovat. Autorka získané odpovědi na každou otázku analyzovala a prezentovala v přehledných tabulkách. Zkušenosti s přípravou na adopci i s celkovým prožíváním tohoto procesu byly rozdílné, což odpovídá realitě. Požadavek adoptivních rodičů na rozlišení přípravy na adopci a pěstounskou péči je oprávněný. Stejně tak i jejich pocit přílišného zásahu do soukromí rodičů, což by bylo možné eliminovat lepším vysvětlením proč jsou takové údaje potřebné. Zajímavé jsou poznatky o průběhu prvního kontaktu s dítětem a o společném přizpůsobování nové situaci, včetně určitého zklamání rodičů, kteří si mohli situaci idealizovat. Zajímavé jsou názory rodičů na proces, jímž prošli a k němuž jsou mnozí z nich kritičtí. V kapitole Shrnutí autorka uvádí souhrn získaných výsledků výzkumu a na jejich základě navrhuje určitá zlepšení, která by adoptivním rodičům i dítěti tento proces zjednodušila. Závěr představuje navrhovaná zlepšení podrobněji. Vlastní výzkum metodologicky odpovídá požadavkům a je přiměřeným způsobem zpracován.

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky, a proto ji lze doporučit k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 1 – 2, podle průběhu obhajoby.

V Praze dne 22.5.2021

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc.